

קינטְּס

## גם זה עבר

יחזק את כל בר ישראל שלא יפל בך עתו כל מכל מה  
שעובר עליו, רק ירגיל עצמו לומר על כל צרה שרק  
תעביר עליו: "אם זה עבר", ויגלה עצות והתחזיות איך  
להגיע אל כל זה.

\*

בנוי ומפוד על-פי דברי

רבי הקדוש והנזרא, אור הגנוֹז והצפונִי,  
בוציבא קדישא עלאה, אדוננו מורי ורבנו,  
רבי נחמן מבָּרְסָלֶב, זכותו יגן עליינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורי

הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס לייה  
רבי נתן מבָּרְסָלֶב, זכותו יגן עליינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי חכמיינו  
הקדושים מגمرا ומדרשים זהר הקדוש.

\*

הוּא לְפָס עַל-ידי

חסידי ברסלב

עה"ק ירושלים חוכב"א

**מוֹהָרָא"ש** נ"י אמר: ראיי לבל בר  
ישראל להיות תמיד שׁוֹשׁ וִשְׁמַח, וועל  
כל מה שעובר עליו יאמר: "גם זה  
יעבר". כי באמת ימי חיינו ישנותינו  
הבל וריק, הבה אנחנו פאן ועוזד מעת  
גיא מאן, ועל-בן מה ולמה לדאג  
ולחיות במרירות ובדבאות, על האדם  
להזר לעצמו תמיד על הפתגס הזה:  
"גם זה עבר".

(אמרי מוהר"ש, חלק ב', סימן תעה)

קונטראס

# גם זה יעצבר

.א.

בָּנֵי הַיְּקָרִים ! רָאָה לְחִזְקָה אֶת עַצְמָךְ עַל כָּל מַה שָׁעֲוֹבָר  
עַלְיךָ, וַתְּדַע, כִּי הַכָּל רַק נְסִיּוֹנוֹת מִן הַשָּׁמַיִם, שְׁמָנָסִים  
אוֹתָךְ לְרֹאֹת אֶל מַיִם תְּבָרֵח בְּעֵת צְרָתָךְ, כִּי בְּאַמְתָה  
הַוָּא יִתְבָּרֵךְ בְּתוֹךְ צְרָתָךְ, כְּמַאֲמָרָם, זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה  
(תְּנָא דְבֵי אֱלֹהִים רַבָּה, פָּרָק יְחִידָה) : אָמָר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא  
בָּכָל צָעֵר וַצְעֵר שִׁישׁ לִיְשָׂרָאֵל כְּבִיכּוֹל אָנָי עַמָּהֶם,  
שָׁנָאָמָר (יִשְׂעִיה סג, ט) : "בָּכָל צְרָתָם לוֹ צָר" ; וּעַל־פָּנָיו<sup>ו</sup>  
בְּשָׁעה שְׁעוֹבָרִים עַלְיךָ צְרוֹת וִיסּוּרִים, קָטָנוֹת וְחַלִּיש׊וֹת  
הַדִּעָת וּבְלַבּוּלִים, תַּדְעַ שָׁשֶׁם מִסְתָּתָר אַלְוֹפּוֹ שֶׁל עַזְלָם,  
הַינּוּ בְּתוֹךְ צְרָתָךְ נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא, וְלֹכֶן רָאָה  
לְבָרֵחַ רַק אֶלְיוֹן יִתְבָּרֵךְ בְּעֵת צְרָתָךְ, כִּי כָל אֵלּוּ הַצְּרוֹת  
וְהַיסּוּרִים שְׁעוֹבָרִים עַלְיךָ הֵם רַק כִּדי לְעוֹורֵר אוֹתָךְ

ולהחוירך אליו יתברך, רעל-ידי שטאַסבל על כל מה  
שעוּבָּר עלייך, תזְמִינה לְמַרְקָא אֶת כֵּל עוֹנוֹתִיךְ, וְאֵם הַיִתְ  
יָדָע אַיְדָּךְ שְׁמַתְחַשְּׁבִים לְמַעַלָּה עִם הָאָדָם הַסּוֹבֵל צְרוֹתָ  
וִיסּוּרִים, קָטְנוֹת וְחֲלִישָׁות הַדּוֹתָה, לֹא הַיִת נוֹפֵל בְּדַעַתְךָ  
כֶּלֶךְ, כי לְמַעַלָּה מַתְחַשְּׁבִים מְאֹד עִם אָדָם שְׁעוּבָּרִים  
עַלְיוֹן צְרוֹת וִיסּוּרִים וּמְרִירּוֹת, וְאַף-עַל-פִּיכְנָן הַוָּא מַחְזִיקָּ  
אֶת עַצְמָוּ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְאַמוֹנָה שֶׁלְמָה בּוֹ יתְבָרֵךְ,  
רַעַל-פָּנָן רָאָה, אֲהֻבָּי, בָּנִי, לְחַזֵּק עַצְמָךְ בְּכָל מִינִי אַפְנִים  
שְׁבָעוֹלָם, וְאַף שְׁקַשָּׁה וּכְבָד לְכָךְ עֲכָשָׂו הִיסּוּרִים מְאֹד  
מְאֹד, תְּהִיחָה רַגְגִּיל לוֹזָר: "גם זה עבר", כי סּוֹף כֶּל  
סּוֹף אַחֲרַ הַרְעָע יָבוֹא הַטוֹּב, וְעוֹד תְּזִכה לְרֹאָות יִשְׁוּעָת  
רַבּוֹת, שְׁיַעַשָּׂה עַמְּךָ הַקָּדוֹש-בָּרוּךְ-הָוּא, כי כֵּךְ הַוְלָד  
עִם כֶּל אָדָם — שְׁבַתְחַלָּה מַרְגִּישׁ כֶּל מִינִי צְרוֹתָ  
וִיסּוּרִים, וַלְבָסּוֹף בְּשְׁמַתְחַזְּקָא וּמַחְזִיקָּ מִעֵמד מַתְהַפֵּךְ לְזָוֵ  
הַכָּל לִישְׁוּעָת, וְאַף שְׁגַדְמָה לְכָךְ דָּבָר זֶה כְּחָלוּם, מְרֹבָּ  
צְרוֹתִיךְ וּבְלַבְוֹלִיךְ וִיסּוּרִיךְ הַקָּשִׁים וּהַכְּבָדִים שְׁעוּבָּרִים  
עַלְיךָ, וְגַדְמָה לְכָךְ שְׁאָף פָּעָם לֹא תָצֹא מִזָּה, כי כֶּלֶךְ  
מְרַ וּמְרוֹר לְכָךְ, עִם כֶּל זֹאת עַל-ידי שְׁתִּמְיד תְּזִכֵּר אֶת  
הַמְּלִילִים הָאָלוּ: "גם זה עבר", וְתַזְכִּיר לְעַצְמָךְ שְׁעוֹד  
תְּرָאָה יִשְׁוּעָת גְּדוֹלָות שְׁיַעַשָּׂה עַמְּךָ הַקָּדוֹש-בָּרוּךְ-הָוּא,  
אָזִי בְּאַמְתָה סּוֹף כֶּל סּוֹף תְּרָאָה יִשְׁוּעָה גְּדוֹלָה, שֶׁלֹּא  
הָאָמְנָת וְלֹא תָאָרֶת בְּמַיִּיךְ, וְחַכְמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים אָמְרוּ

**במדרש** (פנוחמא עקיב ג) : **כִּל הַמְצֻעָר בְּתַחְלַתּוֹ נֵחַ לֹא בְסֶופּוֹ ; וְאַיִן לֹךְ מְצֻעָר בְּתַחְלַתּוֹ יוֹתֵר מַאֲבָרָה וּכְזַי,** שֶׁסְּבֵל מֵה שֶׁסְּבֵל **כִּל מִינִי נְסִיּוֹנָת שְׁבָעוֹלָם קָשִׁים וּמְרִים, וְכַنְּ. יַצְחָק סְבֵל צְרוֹת רְבּוֹת מְעַשּׂוֹ וּכְזַי, וְכַנְּ. יַעֲקֹב סְבֵל צְרוֹת מְרוֹרוֹת וּכְזַי, וְעַם כִּל זֹאת עַל-יִצְחָק זֹקֵנוֹ אֶת עַצְמָם בְּכָל מִינִי חַזּוֹקִים, זֹכוֹ לְהַעֲשֹׂת כָּלִים לְהַמְשִׁכָת הַשְׁכִינָה, וְעַל-יִצְחָק זֹה אָנוּ מַתְפִּלִים בְּכָל יּוֹם אַלְיוֹ יַתְבִּרְךְ בְּזָכוֹתָם, וּמִזְכִּירִים אָוֹתָם בְּעַת הַתְּפִלָה : אֱלֹהִי אֲבָרָהָם, אֱלֹהִי יַצְחָק וְאֱלֹהִי יַעֲקֹב, כִּי אֵין הַקָדָש-בְּרוּךְ הוּא מִיחַד שְׁמוֹ עַל בָּרִיחָה כְּשֶׁהוּא חִי, אֶלָא עַל בָּעֵל יִסְוִרִין (בראשית ר' ב' צד, ה), שָׂזָכה לְהַתְּחִזֵק וְלִקְבְּלָה אֶת כָּל הַצְרוֹת וְהַיּוֹרִים בְּהַרְחַבת הַדּוֹת וּבְלִב יְשָׁר, וְאֵין לוֹ שָׁום קָשִׁיות וּסְפִקוֹת עַלְיוֹ יַתְבִּרְךְ, אֶלָא הַכָּל יְשָׁר לְפָנָיו, וְאֵז עַל-יִצְחָק שָׂזָכה אָדָם לְהַגִּיעַ לְמִדְרָגָה כֹּזוֹ, נָעֲשָׂה כָּלִי לְהַשְּׁרָאת הַשְׁכִינָה ; אֲשֶׁרִי מֵשָׂזָכה לְהַכְנִיס בְּדַעַתּוֹ יְדִיעֹתָא אַלְוֹ, וְאֵז טֹב לוֹ כִּל הַיּוֹם, וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת רְגִיל לְזֹמֶר בְּעַת צְרוֹתָא תְּבֹות אַלְוֹ : "גַם זֹה יַעֲבֵר", וְאֵז בְּאֶמֶת יַעֲבֹר מִמֶּנּוּ כִּל הַצְרוֹת וְהַיּוֹרִים.**

ב.

בני ! ראה לחייב את עצמך בתחזק צרותיך, ועל הפל בדעתך כלל, ואף שעוזברות עליך עגניות ודעות קדומות כאלו, שאין לך לשלים שכיר דירה, ואפתה חיב חובות על ימין ועל שמאל, וממש הגעת לעגניות כזו שאין לך בכיר לחרם, ראה אהובי, בני היקר, לדבק את עצמך רק בו יתברך, ותזפיר את שם שמים בתוך צרותיך, הינו שתקדע כי הוא יתברך נמצא בתוך צרותיך, והכל כדי לנפותו אותה, לראות הייש לבך לשוב אליו יתברך או אתה מלא קשיות ועקבמימות, וזה אם יהי לך ישר עמו יתברך, הינו שלא יהיה לך שום קשיות וספקות עליו כלל, ואפלו שהגעת למצב נמה בזה, שאין לך כבר מה לאכל, ואפתה מלא חובות, ואף-על-פייכן אתה אומר: "צדיק ישר הוא" (דברים לב, ד), "צדיק הוא ה' כי פיהו מרייתי" (אייכה א, יח), "צדיק ה' בכל זרכיו" (תהלים כמה, יז), על-ידי שפטצדיק عليك את הדין, ותחזק את עצמך, תראה נוראות נפלאות שייעשה עמך הקדוש ברוך הוא, כמו שאמרו חכמיינו הקדושים (ברכות סג.): כל המשתרף שם שמים בצערו, כופלים לו פרנסתו; בזה שהאדם שבור כל-כך ונדרמה לו כאלו אבד מנוס ותקונה ממנה, וכאלו כבר אף פעם לא היה לו אור בחים, כי מרבית העגניות והדעות קדומות וה חובות

וְהַמִּרְיוֹת שָׁמְסָבִים אֶתְהוּ, נְדָמָה לוֹ כְּאֵלֶּוּ אֶבֶד מְנוּס  
וְתְּקוּה מִמְּנִי, עַם כָּל זֹאת הוּא מַתְחִזָּק בְּכָל מִינִי אֲפֻגָּנִים  
שְׁבָעוֹלִם, וַיַּדַּע אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה וְתְּנוּעָה שֶׁם אַלְוֹפּוֹ  
שֶׁל עַזְלָם, עַל-יִדְיֶיךָ נִמְשָׁךְ עַלְיוֹ שְׁפָע גָּדוֹל, וּכְופְלִים  
לוֹ פְּרִנְסָתוֹ, שִׁיבְיָא לוֹ הַקָּדוֹש-בָּרוּך-הֽוּ שְׁפָע כְּפֹול  
כֹּזה, שִׁיהְיָה לוֹ לְשָׁלָם כָּל חֻבוֹתָיו, וַתְּהִיא לוֹ הַרְחָבָה  
כֹּזוֹ, שִׁיּוּכֵל לְתָת לְאֶחָרִים, הַעֲקָר הוּא, אֲהֹוּבִי, בְּנִי  
הַיָּקָר, לַהֲתִizzָק בְּמִצְבָּים הַגְּרוּעִים וְהַדְּחוּקִים בַּיּוֹתָר,  
וּבָזָה נִמְדָךְתִּזְדַּלְתִּי אֲישׁ הַיְשָׁרָאֵל — שֶׁאִינּוּ קֹוֹרָא  
תָּגָר עַלְיוֹ יַחֲבֵךְ, אֶלָּא בָּעֵת שְׁעוֹבָרִים עַלְיוֹ צְרוֹת  
וְיִסּוּרִים, עֲנִיּוֹת וְדַחֲקּוֹת, חֻבוֹת וּבְלַבְלָוִלים, אֵז הוּא רָצָן  
וּבָא אֶלְיוֹ יַחֲבֵךְ, וַיַּפְרִשֵּׂא תָּכָל שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו יַחֲבֵךְ  
כִּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעַשוֹ וְהַבָּן אֶל אָבִיו, כִּי בְּאַמְתָּה  
אֵין עוֹד עָצָה אַחֲרַת לְתַנְןָ לְאָדָם בְּשֹׁעַת צְרָתוֹ, כִּי אִם  
עָצָה זוֹ — שְׁיַלְךָ לְמִקּוֹם פָּנָוי שֶׁאִין שֵׁם בְּגִינִּיאָדָם,  
וַיַּפְרִשֵּׂא תָּכָל שִׁיחָתוֹ אֶלְיוֹ יַחֲבֵךְ, וְאִף שְׁכוֹאָב לוֹ  
מֵאָד מֵאָד שֶׁאִין לוֹ בְּמַה לְפָרְנָס אֶת בְּנָיו וּבְנָותָיו,  
וְהַחֻבוֹת מִעִיקִים עַלְיוֹ מֵאָד מֵאָד, וּכְמַעַט שִׁיחָתָמוֹתָט  
לְגִמְגִירִי, עַם כָּל זֹאת בּוֹ בְּרַגְעַ שְׁצָר וּמָר לוֹ, הוּא בּוֹרָח  
אֶלְיוֹ יַחֲבֵךְ, וְשׂוֹפֵךְ אֶת כָּל לְבָבוֹ לְפָנָיו יַחֲבֵךְ, בְּנִי,  
בְּנִי, לֹא פָזֹז מִשְׁם עַד שְׁתַנְשָׁע, וּבָנָן אָמָרוּ חַכְמָינוּ  
הַקָּדוֹשִׁים (יְרוּשָׁלָמִי, בָּרְכֹות, פָּרָק ט', הַלְכָה א): אִם בָּאָה

על האדם צרה לא יזכה לא למייכאל ולא לגבריאל אלא להקדוש-ברוך-הוא בעצמו, וזה דיוקא יונשע, ולבן ראה, אהובי,بني, ועשה זאת, וברח לך עכשו אליו תברך, ואף שאני יודע שמר לך מאי מאי, כי בעלי החובות מעיקים עליך, ואתת מתביש מאי מאשתי ומילדייך שאין לך בפה פרגנסם, ראה לבך עכשו אליו תברך, ותאמר לעצמך: "גם זה עבר", עכשו באמת אני נמצא במאב דחויק, אבל אני מקונה ובוטח בהשם תברך, שבודאי לא יעזבני, ובודאי יעוזני סוף כל סוף לעבר על כל צורתי ומרירותי ודחקותי, ותתפלל לפני יתברך, אז נכוון יהיה לך ובתויח שתתישע, כי אצלך יתברך מאי מאי יקרה תפלה, וכי יודע אם לא משבבים עמך כמו שמטבבים, כדי שתברח אליו יתברך, ואם היה יודע מעלה תפלה בשמים, אז לא היה נופל כל-כך בדעתך, והיה מקרים תפלה לצרה, ולא היה בא לזה, הינו לעגניות ודחקות וחובות וצרות ויסורים כאלו, אבל עכשו כשבך באת לכל זה, ראה לא להתייחס, רק תקח את עצמך בידך, וברח לך אליו יתברך, ותשפך את כל אשר עם לך אליו יתברך, וזה תראה נוראות ונפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא; אשרי מי שעוזה לחזק את עצמו

בְּעֵת צָרַתּוֹ, שֶׁאָז לֹא יָזֹו מִשָּׁם, עַד שִׁינְשָׁע בִּישׁוּעָה  
שְׁלָמָה; אֲשֶׁרִי לוּ בָּזָה וְאֲשֶׁרִי לוּ בָּבָא.

ג.

בָּנִי הַיָּקָר! רָאָה לְחִזּיק עַצְמָךְ בְּכָל מִינִי אָפְנִים  
שְׁבָעוֹלָם, אֲף שְׁרָע וּמֶר לְךָ עַכְשָׁו בְּחִיִּים, וְאַתָּה מְלָא  
צָרוֹת וִיסּוּרִים, עַם כָּל זֹאת עַלְיךָ לְדֻעָת, שָׁאָסֹור לְפָל  
בְּיַאֲישׁ, וּמְכָל שְׁכַן שְׁלָא תְּכִנְסָנָה בְּךָ מִחְשָׁבּוֹת שֶׁל  
הַתְּאַבְּדוֹת אוֹ שֶׁאָר מִחְשָׁבּוֹת בְּאַלוֹ, כִּי בּוֹדָאי יִשְׁכּוֹנָה  
עַמְקָה בָּזָה שְׁעוֹבָרִים עַלְיךָ מִרְירֹות וִיסּוּרִים בְּאַלוֹ, וְאָם  
רָק פְּחִזּיק מַעֲמָד, וְלֹא תְּשִׁבֵּר מִשּׁוּם בָּכָר, אֲז תְּرָאָה מָה  
שִׁיעָשָׂה עַמְקָה הַקָּדוֹש-בָּרוֹך-הוּא, הַעֲקָר רָאָה לְהִיוֹת  
רַגִּיל לֹזֶר בְּעֵת צָרָתְךָ: "גַּם זה עבר", עַז יָבוֹא  
הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר מִמְּנִי כָּל אַלְוֹ הַצְּרוֹת וְהַיסּוּרִים, וַיַּעֲזֹב  
אָזֶכָּה לְרָאֹות טֹוב בְּחִיִּים, וְאֲפִלְעַל זֹה נְדָמָה לְךָ עַכְשָׁו  
בְּחִלּוּם, כִּי מְרַב צָרוֹת וִיסּוּרִים וּעְגִמָּת נְפָשׁ וּבְלִבּוּלִים  
שְׁעוֹבָרִים עַלְיךָ, אַתָּה מַתְפּוֹצֵץ לְגָמָרִי, וּנְדָמָה לְךָ בְּאַלוֹ  
כָּבֵר אַתָּה הוֹלֵךְ לְקַבֵּל הַתְּקִפָּת לְבָבֶךָ, חַס וְשַׁלּוּם, אוֹ שְׁבָצָן  
מַח, הַשְּׁם יִשְׁמַרְךָ, עַם כָּל זֹאת בְּתוֹךְ תְּקִיף צָרָתְךָ וִיסּוּרִיךָ  
שְׁהַגַּעַת כָּבֵר לְמַצֵּבָה, אָסֹר לְךָ לְפָל בְּדַעַת כָּלָל,  
רָק רָאָה לְחִזּיק אֶת עַצְמָךְ בְּאַמּוֹנָה פְּשָׁוֹטָה, וְלִידָע אֲשֶׁר  
בְּכָל תְּנוּעָה וְתְּנוּעָה שֶׁם אַלְוֹפּוֹ שֶׁל עַזְלָם, וְאֲפִלְעַל אַתָּה

כבר יודע דבר זה, ולמדת דבר זה, שהוא יתרך נמצא  
ובלעדיו אין שום נמצא, עם כל זאת ראה לחידש את  
הידיעות האלו אצלך בכל יום ובכל שעה ובכל רגע  
ממש, כי האמין האמתי שמאמין בו יתרך, שאין  
בלעדיו יתרך כלל הוא עבר על הפל, הינו על כל  
ארותיו, יסוריו ותקותיו ומרירותו שעוברים עליו, כי  
האמין האמתי הוא תמיד בוטח בו יתרך, ומה שרק  
עובר עליו אומר: "גם זה עבר", והעיקר הוא על ידי  
תפלה, שאריך להרגיל את עצמו בעת צרתו לברך אל  
מקום פניו אשר אין שם בני אדם, ואם אפשר לברך  
אל איזה כבר של צדיק קדוש או של תנא, ולשפק שם  
שייחו ותפלתו (עין בתעניית טז), אין לתאר ואין לשער  
מעלת דבר זה, כי מעלה קבורי צדיקים היא גדולה  
מماור מאד (עין סוטה לד), ושם התפלה מאד מקבילה  
ומראית בשמי, בזכות התנא הקדוש השוכן שם או  
בזכות הצדיק הקדוש השוכן שם, כי בשאים בא לשם,  
ושופך את כל שייחו ותפלתו אליו יתרך, אזי זכותו  
של אותו התנא או הצדיק FAGEN בעדרו, ותתקבל תפלה  
מאוד בשמי, כי בה שאים בא אל כבר צדיק קדוש  
או אל כבר תנא או אמורא, גורם נחת רוח לאותו  
צדיק, והוא מעלה את תפלה לרום גבוה מרים (עין  
זהר תרומה קמא); ועל כן אשראי מי שהזוכה לשפק

את נפשו תמיד על קברי הצדיקים, אשר שם מקום נואר ונפלא מאי להתפלל ולשוף שיחו ותפלתו אליו יתברך, כי שם הוא המקום הכי מקובל, ועל-כל-פניהם אם אין לך מקום בזה, לך ברוח לך למקום פניו שאין שם בגדי-אדם, ותשיח ותספר לפניו יתברך את כל צratherך ומרירותך, כי הוא יתברך שומע תפלה כל פה, כי הוא נמצא בכל מקום, כי "מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ו, ג), וכי יכולם למצא אותו בכל מקום בעולם, ואמרו חכמינו הקדושים (מדרש שוחר טוב, תהילים כ): אמר הקדוש-ברוך-הוא: בשעה שmagnitude צרה לישראל ומכושים אותו, ומשתתפים בכבודו, בכבודו עמם, באotta שעיה אני עוניה אותם; ועל-כן בזה שתגניש בתוך צratherך את הקדוש-ברוך-הוא הינו שתרגיל את עצך לדבר רק עמו יתברך, ותבוא ותבכה ותתחנן רק אליו יתברך, שיחוס וירחים עליהם, על-ידה תהיה בטוח, שהקדוש-ברוך-הוא לא יעזב אותך, וישמע את קול תפלהך, ואף שנדרמה לך עכשו באלו הכל סגור מטה, ואפתה נפלת בצרה מרה בזו שאין לך בית מנוס ליצאת ממנה, ואפתה איינך רואה שום אור אפלו בקאה המנאה, עם כל זאת זכר מאקרים, זכרונם לברכה (שם): כך אמר הקדוש-ברוך-הוא לישראל: אם ראותם השazzות מכוסות אתם, באotta שעיה אתם נגאים;

דִּיקָא בְּעֵת שְׁפֵלָה מֶר וְחַשֶּׁךְ לֹכְךְ, וְנִדְמָה לְךָ בְּאַלְוִי  
כִּבְרָא אֶבֶד מְנוּס וַתְּקֻנוּה מִמְּךָ לְגָמְרִי, וְכָאַלְוִי אֵין לֹכְךְ כִּבְרָא  
שָׁוֹם תֹּעַלְתָּ וַתְּקֻנוּה בְּחַיִּיךְ מִרְבָּ מְרִירּוֹת, צְרוֹת וִיסְטוּרִים  
שְׁעוּבָרִים עַלְיךָ, דִּיקָא אֹז תְּהִיה מַוְיכָן לִישְׁוֹעָה גְּדוֹלָה,  
כִּי דִּיקָא מַתּוֹךְ הָאָרֶה, הָאָדָם יִכְּלֶל לְצִיאָתָה, אֲםַר הוּא  
רַק בּוֹרֶחֶת אַלְיוִי יִתְּבָרֶה, כְּמַאֲמָרִים זְ"ל (שם): מַתּוֹךְ צָרָה  
רַזְחָה, שָׁגָאָמֵר (ירמיה ל, ז): "וְעֵת צָרָה הִיא לִיעַקְבֵּב  
וּמִפְנָה יִשְׁעָע"; וּעַלְכֵן רָאָה, אֲהוֹבִי, בְּנֵי הַיְּקָרָ, לֹא  
לְהַשְּׁבָר מְשׁוּם דָּבָר, וְאֶنְכָּאַנְיִי יוֹדֵעַ שְׁקָשָׁה וְכָבֵד לֹכְךְ  
מַאֲדָל לְקַבֵּל אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהָה, כִּי בְּעֵת צְרָתוֹ שֶׁל הָאָדָם  
הִוָּא בְּלָהָה נְשָׁבָר וּבְלָהָה מְעַקְם, עַד שְׁנִידָמָה לוֹ בְּאַלְוִי  
הַכָּל חִלּוּם, וְהִוָּא כִּבְרָא אֶף פָּעֵם לֹא יָרָא אָוֹר, עַם כָּל  
זֹאת זָכוֹר תִּזְכֵּר אֶת אֲשֶׁר הַגְּבִיא אָוּמָר לִיְשָׁרָאֵל: אֲםַר  
רְאִיתֶם הַצְּרוֹת שִׁיכְפּוּ אֶתְכֶם מִיד אַתֶּם נְגָאָלִים (ילקוט  
תַּהֲלִים, רָמֶז תָּרֶפָּה), וּעַלְכֵן תְּرַגֵּיל אֶת עַצְמָה, אֲהוֹבִי, בְּנֵי  
הַיְּקָרָ, לֹומֵר בְּעֵת מְרִירּוֹת הַצְּרוֹת שְׁלָקְתָּ בְּתוֹת אַלְוִי:  
"גַּם זֶה יִעַבֵּר", וְאֹז תְּרָא אֵיךְ שְׁבָאָמָת יִעַבֵּר; אֲשֶׁר יִ  
שְׁמְכַנֵּיס דְּבָרִים אַלְוִי בְּלָבָבוֹ, וְאֹז טֹב לוֹ כָּל הַיְּמִים.

## ד.

בְּנֵי הַיְּקָרָ! רָאָה לְקַחְתָּ אֶת עַצְמָה בְּיַדְךָ עַכְשָׁוּ,  
וְאֶنְכָּאַנְיִי שְׁרָעִים וּמְרִים לֹכְךְ הַחִיִּים, וְאַתָּה סּוֹבֵל כָּל מִינִי

ישורים קשים ומריים, עד שנדמה לך כאלו אבד מנות  
ותקונה מפרק מרבית צורתי ויטורי ובלבוליך שעוברים  
עליך מבית ומחוץ, מבית יש לך צרות מילדייך, שהם  
מרקירים לך את חייך, ורעים ומרקירים לך הימים מהם,  
שहם עושים לך את הפחות ממש, ומחוץ פטרו אותך מהפָרְנַסָה שלך, ואתתך מלא חובות, ואין לך בפה  
לפרנס את אשתח ואת ילדייך, ונוסף על זאת אתה  
מרגיש את עצמך חלש מאד, עד שבמעט תתעלף בכל  
רגע, אשר בודאי צרתך היא צרה גדולה מאד, עם  
כל זאת, אהובי, בני היקר, תדע, שאסור לפל בדעתו  
כל, אלא דיקא מצחה מרה פוז שאותה נפלט אליה,  
שאותה כל-כך מarmor ושרוי בדרכו ובצבונו, ובמעט  
שתשתגע מרב צרות, עם כל זאת עלייך לדעת, כי  
זה עקר גדרות נשות ישראל, שזכים להחזק מעמד  
ולעבר על הפל, ותאמין, אהובי, בני היקר, שכבר עבר  
על עם ישראל בזה העולם מה שעבר כל ימי שנונות  
גלוותנו, אף-על-פי-בן החזיקו מעמד, ובכל פעם שכחו  
את העבר והתחילה להתחלח חדשה, וחזרו וبنו את  
עצמם, וכן גם אתה, אהובי, בני היקר, תקח את עצמך  
בידיך, ולא תמשך את עצמך אל הצער, כי כל הנמשך  
אחר הצער, הצער נמשך אחריו, תעשה כל מיני פעולות  
שבעולם לדין את עצמך לכפי זכות (עין לקובץ-מהדור'ן,

חלק א', סימן רפב), ועל תגנית שהמצפין יחרס אותו, תשתדל לראות את החסדים והרחמים הגמורים שעשנה עמך הקדוש ברוך הוא כבר, ועל-ידי זה יתרחוב לפך לבקש ולהתפלל על להבא, כי בשעה שאדם נכנס באיזו צורה, אי אפשר לצאת מזו, כי אם על-ידי תפלה ובקשה, שתרגיל את עצמה לדבר עמו יתברך בלשון שאפתה רגילה בה, ותספר לו יתברך את כל לבך, והעיקר שתחזק את עצמה בכל מיני אפנים שבעולם, ותדע ותאמין שגם אתה חשוב עדין אצלך יתברך, ואף שיצרך בא ושובך אותו כבר לא שהוא שם דבר, וכאלו הקדוש ברוך הוא שונא אותך וכיידומה, מתחשבות והבלים פאיו, עם כל זאת תדע שהכל הבעל ורעות רוח, כי הוא יתברך אהבת ישראל, ורואה לעזר לכל אחד ואחד, ועיקר בונתו היא שיחזורו אליו יתברך בתשובה שלמה, ועל תשאל שום קשות — אם אין מה ולמה עבר כבר על עם ישראל מה שעבר, כי בהדי כובשא דרhomme לא מה לך (במה שהעלים הקדוש ברוך הוא למה להתעמק) (עין ברכות י), מה לך להגנש במקומות הגבויים והגעלם מטה, ראה לבטל את דעתך ושכלך לגמרי, ותדע שאין יודעים כלל, רק דבר זה — שהוא יתברך חפץ תפלה, ושוממע תפלה כל פה, על-כון ראה לציית אותו, אהובי,

## גם זה עבר

ערה

בָּנִי הַיְקָרր, וַתַּרְגִּיל עַצְמָךְ לֹומר עֲכָשׂוֹ : "גַם זֶה יַעֲבֵר", וַתַּאֲמִין אֲשֶׁר אָמַת תֹּזֶב לְחַזֵּק אֶת עַצְמָךְ בַּתְּהֻרְף הַצְּרוֹת וַהֲמִירוֹת שְׁעוֹבָרִים עַלְיכֶם מִבֵּית — מִילְדִּיךְ, וּמִבְּחוֹץ — מִפְּרֶנְסְּטָחָךְ, וַתַּחֲזֹר בַּתְּשׁוּבָה אֲמִתָּה אֱלֹיו יַחֲבֹרָךְ, וַתַּתְּנוּה לִפְנֵיו יַחֲבֹרָךְ עַל כָּל מַה שָׁעַשְׂתָּה וּפְגָנָמָתָה, לֹא תַּזְעַזֵּם מִשְׁם עַד שִׁיכְפָּר לְךָ הַפְּלָל ; וּעַל-כֵּן רָאה, אֲהוֹבָי, בָּנִי הַיְקָרր, רָק לְחַזֵּק אֶת עַצְמָךְ, וְאֵז תַּرְאָה נוֹרָאות נְפָלָאות שִׁיעַשָּׂה עַמְקָה הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הָוּא, אֲבָל זֹאת אֲבָקָשׁ אֶותְךָ, אֲהוֹבָי, בָּנִי, שְׁתַּחַיהֵךְ רְגִיל לֹומר בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעה : "גַם זֶה יַעֲבֵר", הַיְנוּ בְּכָל צָרָה שֶׁרֶק תְּגַנֵּס בָּהּ, חַס וְשַׁלּוּם, תְּכַף-וּמִיד תֹּאמֶר לְעַצְמָךְ : "גַם זֶה יַעֲבֵר", וְאֵז תַּרְאָה שְׁבָאָמָת יַקְיָם אֶצְלְךָ "גַם זֶה יַעֲבֵר", שַׁהְכֵל יַעֲבֵר, וַתַּזֶּבֶחַ לְהַתְּחִזֵּק וּלְהַתְּאַמֵּץ עַל כָּל מַה שְׁעוֹבָר עַלְיכֶם.

.ה.

בָּנִי הַיְקָרր ! אֲفִ שָׁאֲגִי יַוְדַּע שְׁקָשִׁים וּמְרִים לְךָ הַחַיִים מָאֵד, וַעֲוֹבָר עַלְיכֶם עֲכָשׂוֹ מַה שְׁעוֹבָר, צְרוֹת וַיְסּוּרִים מְרִירוֹת וַהֲרִפְתָּקָאות, וּכְמַעַט שְׁתַּחַצֵּא מַדְעַתְךָ מְרֻב צְרוֹת וַיְסּוּרִים, עַם כָּל זֹאת הַרְגֵל אֶת עַצְמָךְ לֹומר : "גַם זֶה יַעֲבֵר", וַלְּבָסּוֹף תַּרְאָה אֵיךְ שֶׁזֶה יַעֲבֵר, וְחַכְמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת ה.) : כָּל שַׁהְקָדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הָוּא

חַפֵּץ בָו הַוָא מְדִכָאָו בִּיסּוּרִים, וְאָמָ קְבָלָם בָאַהֲבָה,  
 "יַרְאָה זָרָע יָאַרְיך יְמִים" (יִשְׁעִיה נג, י), וְעַל-כֵן בָשְׁעָה  
 שֶׁבָאים עַלְיך יִסּוּרִים, רַאָה לְחֹזֶר בַתְשׁוּבָה אֲלֵיו יַתְבְּרָך,  
 וַתְקַבֵּלָם בָאַהֲבָה, וְתָאָמֵר: "גַם זֶה יַעֲבֵר", וְלִבְסּוֹף  
 תַּרְאָה אֵיך שֶׁבָאָמָת כָל צְרוֹתִיך וַיִּסּוּרֵיך וַמְרִירֹותֵך יַעֲבֹרְוִ  
 וַיַּתְבְּטִלוּ מַעַלְיך, וַמָּה שְׁאָתָה סֻבְלָל עֲבָשׂו מָה שְׁאָתָה  
 סֻבְלָל הַוָא רַק בְשִׁבְיל לְמִירָק עֲוֹנוֹתִיך הַמְּרֻבִים, שְׁעַשְ׀יוֹת  
 בָזָה הַעוֹלָם, בַי עַלְיך לְדָעַת, אֲשֶׁר עַל כָל חַטָּא וַפְשָׁע  
 שָׁאָדָם חֹטֵא לְפָנָיו יַתְבְּרָך, הַוָא צְרִיך לְסַבֵּל עֲנָשִׁים  
 קָשִׁים וּמְרִים, וְעַל-יְדֵי הַיּוּרִים וַמְרִירֹות וַהֲצֹרוֹת  
 וַהֲרִפְתִּקָאות וַעֲגִמָת הַגְּפֵש וַחֲלִישָׁות הַדָּעַת וַהֲבִזְוֹנוֹת  
 וַחֲלִישָׁות הַדְּמִים וַהֲבִרִיאָות שַׁהְוָא סֻבְלָל, עַל-יְדֵי-זֶה  
 גַתְמִירָק כָל גַיְפוֹ, עַד שְׁזַוְכָה לְהַעֲשָׂות כָלִי לַהֲמִשֵּׁך  
 עַלְיוֹ עֲרָבוֹת, יְדִידּוֹת, זַיו, חִיוֹת אֱלֹקּוֹתָו יַתְבְּרָך, וְאָמְרוּ  
 חַכְמֵינו הַקָּדוֹשִׁים (שם): מָה שָׁן וְעַזְן עַכְדָ יָצָא בָהֶם  
 לְחִרּוֹת, יִסּוּרִים שְׁמַפְרָקִים כָל גַיְפוֹ שֶׁל הָאָדָם, עַל אַחֲת  
 פֶּה וּכֶה שִׁיצָא עַל יָדָם לְחִרּוֹת; וְעַל-כֵן, אֲהֹובִי, בְנִי  
 הַיִּקְרָר, בָשְׁעָה שְׁמַרְים לְך מִאַד הַחִיִּים, וְאָתָה כָל-כֵך  
 מִמְרָמָר, אֶל תִּקְוֹז בְחִיזִיך, וְאֶל תִּחְתִּיאָש, רַק תָּאָמֵר עַל  
 צְרוֹתִיך: "גַם זֶה יַעֲבֵר", וְאֵז תַּرְאָה שְׁטוֹף כָל סָוף זֶה  
 יַעֲבֵר מִמֶּךָ, אֶל תִּסְתְּכִל מָה שְׁאָחָרִים אָמְרִים עַלְיךָ,  
 וּמְגִיבִים עַלְיךָ, מָה יִש לְך עַם אֶחָרִים, רַאָה לְדָבֵק

עַצְמָךְ רַק בֹּו יִתְבָּרֵךְ, וַתְּהִדּוּ וַתְּאִמְנִין, שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מִתְחִיה וּמִהְיוֹה וּמִקְיָם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כָּלָה, וְרוֹצָה רַק שְׁתַחַזֵּר אֶלְיוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵז אֵם בְּאֶמֶת תַּעֲשֵׂה זוֹאת, תְּرָאָה אֵיךְ שְׁהַכְּלִיל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָתְךָ, וְחַכְמָינָנוּ הַקְדוֹשִׁים אָמְרוּ (סְנַחֲדָרִין ק א): מִכָּל טֻרְחׁ שְׁטָרָחׁ בֹּו וּמִכָּל עַמְלׁ שְׁעַמְלׁ בֹּו לֹא הָעַלְהוּ לְמוֹטֵב אֶלְיוֹ יִסּוּרִים, הַיְנוּ מִנְשָׁה הַמְלָךְ שְׁעַבְרָן כָּל-כֵּךְ הַרְבָּה עֲבָרוֹת, וּכְפָר בְּעָקָר, שָׁוָם דָּבָר לֹא הָעַלְהוּ לְחַזֵּר לְמוֹטֵב אֶלְיוֹ יִסּוּרִים, וּעַל-כֵּן בְּשָׁעה שְׁבָאים עַלְיָךְ יִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים בְּאָלוֹג, פְּאָמִין, שְׁהַכְּלִיל בְּכַנְּגָה מִצְמָצָם מִמְּנָךְ יִתְבָּרֵךְ, כִּי שְׁתַחַזֵּר לְמוֹטֵב אֶלְיוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּעַל-כֵּן רָאָה לְבָרָח עַכְשָׁו אֶלְיוֹ יִתְבָּרֵךְ לְמִקְומָם פָּנָוי שְׁאֵין שָׁם בְּגִינִּי-אָדָם, וַתְּשַׁפֵּךְ אֶת נְפָשָׁךְ אֶלְיוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַתְּהַקֵּשׁ וַתְּתַחַגֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שִׁיחָוֹס וִירָחָם עַלְיָךְ, וַיּוֹצִיאָךְ מִהַּמְּצָב שְׁנַקְלָעָת אֶלְיוֹ, הַן שְׁאָתָה סּוּבֵל צָרוֹת וִיסּוּרִים וּקְטָנוֹת מִילְּדִיךְ שְׁמַמְצָעָרִים וּמְחַרְפִּים וּמְבָזִים אֹתָךְ, וּעֹשִׁים לְךָ בְּבֵית גִּיהְנָום מִפְּשָׁש, וְהַן מַה שְׁעֹזְבָּרוֹת עַלְיָךְ חֹבוֹת וְאֵין לְךָ בַּמָּה לְפָרְגֵס אֶת יְלִדְיךָ, אֲשֶׁר הַצָּרָה הָזֶה הִיא צָרָה מְרָה מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵין לְךָ עוֹד צָרָה גְּדוֹלָה מִזֶּה, הַיְנוּ מִהְעָנִיּוֹת, כִּי הַעֲנִיּוֹת מַעֲבָרָת אֶת הָאָדָם עַל דַּעַתּוֹ וְעַל דַּעַת קֹנוֹן, וּעַל-כֵּן רָאָה רַק לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שֶׁלְמָה אֶלְיוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵז תְּרָאָה אֶת הַנֶּסִים שְׁיַעֲשָׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הִוא, הַעֲקָר רָאָה

לומר: "גם זה יעבור", ואפלו שאפתה עדין לא רואה איך לצאת מהייסורים כי מרים לך חיות מאד, עם כל זאת ראה לומר: "גם זה יעבור", אז תראה איך שהכל עבר לך בשלום.

ו.

בני! ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפניהם שבעולם במה שעובר עלייך, ואף שאתה יודע שכואב לך מאד החיות, ומרים ומרורים לך חיות מאד מאד, מרוב צרות וייסורים והרפתקאות שעוברים עלייך, עם כל זאת זכר מאמנים, זכרונם לברכה, שאמרו (שנת פח): עושים מהבה ושמחים מיסורים עליהם הכתוב אומר (שופטים ה, לא): "זאתה בי יצא השם בגבורתו"; כי מי שמחזיק את עצמו במדת האהבה לא אהב את הקדוש-ברוך-הוא, אף שעושה עמו כל מיני צרות וייסורים, והוא שמח ביטורים, על-ידי זה הוא נכלל לגמרי בו יתרוך, ונמשך עליו אור בזה שמאיר לו בשם בגבורתו, וחייבינו הקדושים אמרו (תענית ח.): כל השמח ביטורים שבאים עליו, מביא ישועה לעולם; כי בזה שהאדם כלכך מתחזק בעת צרותיו וייסורייו, ובגין-אדם מסתכלים עליו איך שהאדם הזה יש לו כחות נפש להתחזק על אף שעוברת עליו מיריות דמיירות

כֵּז, עַל-יְדֵי-זֶה גַם הֵם חוֹזְרִים בַתְשׁוּבָה, וַעֲלֵיכֶن מֵשָׁשָׁמִת בִּיטּוּרִים שָׁבָאים עַלֵּינוּ, מִבֵּיא יְשׁוּעָה לְעוֹלָם, כִּי עֹזֵר גַם לְאָנָשִׁים אֶחָדִים, שִׁיּוּכְלוּ לְהַתְּחִזֵּק, וַעֲלֵיכֶן רָאה, אֲהוֹבִי, בָּנֵי הַיְקָרָה, לוֹמֵר בָּעֵת צָרוֹתִיךְ: "גַם זֶה יַעֲבֵר", כִּי בָּנוּדָא יַעֲבֵר מִעַלְיךָ הָצְרוֹת וְהַיְטוּרִים, וְעוֹד תָּזַכֵּה לְרֹאֹת דְבָרִים יְפִים, הַעֲקָר רָאה לְשׁוֹב בַתְשׁוּבָה שֶׁלְמָה, כִּי סֻמֵּךְ כָּל סֻמֵּךְ אַחֲרֵי הַרְעָה יַבֹּא הַטּוֹב, וְחַכְמִינוּ הַקָּדוֹשִׁים אָמְרוּ (עַבּוֹדָה זָרָה נָה.): יְטוּרִים — בְּשֻׁעָה שְׁמַשְׁגָּרִים אָוֹתָן עַל הָאָדָם, מִשְׁבִּיעֵין אָוֹתָן, שֶׁלֹּא תָלְכוּ אֶלָּא בַיּוֹם פָלוֹנִי, וְלֹא תָצָאוּ אֶלָּא בַיּוֹם פָלוֹנִי וּבְשֻׁעָה פָלוֹנִית וּכְיוֹן; וַעֲלֵיכֶן אָם תְּחִזֵּק מִעֵמד, וְתוֹאמֵר בָּעֵת צָרוֹתִיךְ: "גַם זֶה יַעֲבֵר", אֲזַרְתָּה שְׁטוֹף כָּל סֻמֵּךְ יַעֲבֵר מִעַלְיךָ הָצְרוֹת וְהַיְטוּרִים, וַיְהִי לְךָ רָק טּוֹב, הַעֲקָר רָאה לְחִזֵּק אֶת עַצְמָךְ, וְאֶל תִּקְרָא תְּגָר עַלְיוֹ יַתְּבִּרְךָ, וְאֲזַרְתָּה שְׁפֵל הַיְטוּרִים הַבָּאִים עַלְיךָ יַתְהַפְּכוּ לְטוֹבָה, וְזֶה יַעֲבֵר כְּלִיל יְחִילָה מִפְּךָ, רָק תֹּאמֶר: "גַם זֶה יַעֲבֵר".

.ז.

בָּנֵי הַיְקָר! אִף שָׁאַתָּה נִמְצָא עַכְשָׁו בְמִצְבָּה מִאַד מִאַד קָשָׁה, וּכְלִילָךְ צָרִים וּמְרִים לְךָ הַחַיִים, עד שָׁאַתָּה הַוּלָךְ בְמִחְשָׁבָה שֶׁל הַתְּאָבִdot, רְחַמְנָא לְצַלֵּן, עַלְיךָ

לדעת, שחייבנו הקדושים אמרו (בראשית רבה ט, ח): "זהנה טוב מאד" (בראשית א, לא) — זו מדת יסורים, שעל ידיה הבריות באים לחוי עולם הבא, ובונדי אם תחזיק מעמד, תדע שעלי-ידי כל אלו היטורים, תזפה להמשיך עלייך אור עולם הבא, ואמרו חכמינו הקדושים (קדושים מ): **הקדוש ברוך הוא מביא יסורים על האזכאים בעולם הזה, כדי שירשו עולם הבא, כי בזו שטובלים צרות ויטורים, על-ידי זה ממשיכים על עצם חי עולם הבא בעולם הזה, העקר לא לקרות תגר בעת שבאים עליו היטורים, אלא ירגע את עצמו לומר: "גם זה עבר", ואז באמת עברו ויתבטלו ממנה הצרות והיטורים, וחכמינו הקדושים אמרו (מדרש פנחים מא כי יצא ב): צרייך אדם להחזיק טובה להקדוש ברוך הוא בזמן שהיסורים באין עליו, למה? שהיטורים מושכים את האדם להקדוש ברוך הוא; ועל-בэн ראה לומר, אהובי, בני היקר, בעת צורתיך המרות: "גם זה עבר", כי בונדי סוף כל סוף יתבטל ממה הפל, ותזפה להמשיך עלייך אור נורא ונפלא מהארת העולם הבא, ותדע שכל אלו האזכאים שזכה להכנייע את גופם הגשמי ואת חומרים הגס והעב, וזכה להעשות כליל להמשכת השכינה, לא זכו זהה, כי אם על-ידי שבטלו את עצם לגמרי באין סוף ברוך הוא, בשעה שבאו עליהם**

ישורים וקיבלו את זה באהבה; ועל-כון ראה, אהובי, בני היקר, לבטל את עצם עכשו לגמרי אליו יתברך, ואל תתחיל לשאל שום קשיות וספקות עליו יתברך, רק תאמין באמונה אמיתית בו יתברך, שאין קשה כלל, ותאמר: "גם זה עבר", ואז תראה איך שהכל עבר עלייך.

ח.

בני היקר! אני יודע שעוברים עלייך עכשו ישורים קשים ומרים, עד שהגעתי למאב זהה, שכבר אתה לא יכול לקבל אותם, עלייך לדעת, אשר חכמינו הקדושים אמרו (בראשית ר' כ, ה): אין הקדוש ברוך הוא מיחד שמו על בריה כשהוא חי אלא על בר ישורים; ועל-כון בשעה שעוברים עלייך ישורים, ראה לדום ולשתק, כי על-ידי זה תזכה להשות כליה להמשכת השכינה, והקדוש ברוך הוא ייחד שמו עלייך, כי הקדוש ברוך הוא משירה שכינתו אלא על אחד שפיטל את עצמו לגמרי, ונעשה כלל בעיניו ממש, ואיך זוכים להגיע לזה? רק על-ידי צרות וישורים; ראה, אהובי, בני היקר, לנצל את הישורים ולפרק ממק' את גשמיות גופך, ותעשה כליה להמשיך את השכינה בעולם, ואמרו חכמינו הקדושים (שוחר טוב, תהילים כד): חביבין ישורים

לפנֵי הקדוש-ברוך-הוא ששם של הקדוש-ברוך-הוא חל על מי שישורים באים עליו, כי בו ברגע שעוזר השם, עד שותק בעת שעוברים עליו יסורים, אין זו משם, עד שהשכינה עוזה קן אצלו, כי אין השכינה שורה אלא באדם השבור בתכלית השבירה מרוב צרות ויסורים והרפתקאות וחליות הדעת, חרופין וגופין שטבול, ואין קויר תגר עליו יתרה. ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי מז): אשרי אדם שנגע בו יסורים, וכבש רחמייו ולא קרא תגר אחר מדת הדין; וזכה זאת תמיד, כי כל הצרות שעוברות על האדם הן רק מלחמת שקויר תגר, וחכמינו הקדושים אמרו (ילקוט איוב, רמז תתקח): איוב אלולא קרא תגר כשבאו עליו יסורים, בשם שאומרים עבשו: אלהי אברהם, אלהי יצחק, אלהי יעקב, כה היו אומרים: אלהי איוב, אה מלחמת שקרא תגר, עליך זה נאבד לגמרי; עמד וראה והתבונן,بني, מה גדל הייסורים, ולא זכו אברהם, יצחק ויעקב — אבות העולם, שנקרא שם יתרהך עליהם — אלהי אברהם, אלהי יצחק ואלהי יעקב, אלא עליך שפלו יסורים ולא קראו תגר; עליכן ראה, אהובי,بني היכר, להשלים עם מצחה ועל תקרה תגר עליו יתרהך, רק תאמר: "גם זה עבר", ואז תראה שהכל עבר ממה, ותזכה שייאיר עליו הור הגן

ממששת ימי בראשית, ותדע שכל הצדיקים השלמים  
 שזכו להפלל לגמרי בו יתברך, עד שהAIR עליהם  
 אוור השכינה ונעשה מרכבה לשכינה, לא זכו לזה כי  
 אם על-ידי שעברו עליהם מרירות דמרירות, צרות  
 ויסורים, קטנות וחלישות הדעת, בזיננות ושפיכות  
 דמים, חרופין וגופין, ולא קראו תגר, אלא אמרו  
 תמיד: "גם זה י עבר", ועל-ידי זה זכו סוף כל סוף  
 שעברו מעליהם כל הצרות והיסורים, ונעשה כל  
 להeschbat השכינה עליהם, וזכו להבטל לגמרי אליו  
 יתברך, עד שנעשה מרכבה לגבי גלי אין סוף ברוך  
 הוא; אשרי מי שמקבניש הבורים אלו בתוכה לבו, והולך  
 עמם ומחיה את עצמו עמם, שאז י עבר את זה  
 העולם בשלום, ויזכה שיתרחקו כל עוננותיו ממנה,  
 ויתבטלו ממנה כל הדינים והענשיהם הקשים והקרים,  
 ויזכה להמשיך על עצמו ערבות, ידידות, זיו, חיota  
 אלקיות יתברך; אשרי לו בזזה ואשרי לו בא.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

גָּבָּא גָּבָּא גָּבָּא